

יד ושם

המשרד לאזרחים ותיקים

"לדורות"

סיפורי החיים של ניצולי השואה החיים בישראל שאלון לרישום קורות ניצולת השואה

איסוף סיפוריהם של ניצולי השואה הוא אחד המרכיבים החשובים ביותר בשימור זיכרון השואה ובהנחלתו לדורות הבאים. לכן, המידע על קורותיהם של הניצולים חיוני מאוד לחוקרים ולבני הדורות הבאים. בעזרת מידע זה אפשר יהיה להכיר את הסיפורים הפרטיים המרכיבים את התמונה הרחבה של תקופת השואה. לסיפור האישי שלכם יש חשיבות לאומית, מחקרית וחינוכית. אוסף הסיפורים יעלה לאתר אינטרנט מיוחד שכתובתו www.ledorot.gov.il.
אנו מודים לך מראש על הנכונות לשיתוף הפעולה.

שם משפחה ושם פרטי כיום

שם משפחה:	דרורי	שם פרטי:	ראובן
-----------	-------	----------	-------

פרטים אישיים לפני השואה ובתקופתה

יש לרשום שמות ומקומות באותיות דפוס (גם בלועזית) במקומות המסומנים. חובה למלא את השדות המודגשים.

שם משפחה לפני המלחמה או בתקופתה		שם פרטי לפני המלחמה או בתקופתה		שם נעורים:	
דר ל'ך		DRELICH		דר ל'ך	
שם פרטי לפני המלחמה או בתקופתה		שם פרטי לפני המלחמה או בתקופתה		תאריך לידה:	
טומיט לב		TOMISLAV		26.10.34	
מקום לידה (ישוב, מחוז):		מקום לידה:		ארץ לידה:	
שם פרטי של האב:		שם פרטי ושם נעורים של האם:		שם פרטי לפני המלחמה או בתקופתה	
סומבור - יוגוסלביה		אולגה הקסנר		הדס	
שם פרטי של האיש/הבעל (האם היה/תה נשוי/נשואה לפני המלחמה):		שם פרטי ושם נעורים של האשה:		שם פרטי לפני המלחמה או בתקופתה	
רות (R)		הדס		הדס	
מקום מגורים קבוע לפני המלחמה (ישוב, מחוז):		מקום מגורים קבוע לפני המלחמה (ישוב, מחוז):		מקום מגורים קבוע לפני המלחמה (ישוב, מחוז):	
סומבור		סומבור		סומבור	
השכלה/תואר אקדמי לפני המלחמה:		מקצוע לפני המלחמה:		חבר בארגון או בתנועה:	
בית יסודי		-		-	
מקום מגורים בתקופת המלחמה (ישוב, מחוז, ארץ):		מקום מגורים בתקופת המלחמה (ישוב, מחוז, ארץ):		מקום מגורים בתקופת המלחמה (ישוב, מחוז, ארץ):	
סומבור		סומבור		סומבור	
האם היית בגטאות? אילו ומתי?		האם היית בגטאות? אילו ומתי?		האם היית בגטאות? אילו ומתי?	
טרנסניסטריה - 1944		טרנסניסטריה - 1944		טרנסניסטריה - 1944	
האם היית במחנות? אילו ומתי?		האם היית במחנות? אילו ומתי?		האם היית במחנות? אילו ומתי?	
כפרים באוסטריה 1944		כפרים באוסטריה 1944		כפרים באוסטריה 1944	
מקום השחרור:		מקום השחרור:		מקום השחרור:	
טרנסניסטריה		טרנסניסטריה		טרנסניסטריה	
האם שהית במחנה עקורים? שם המחנה?		לאן עברת/חזרת לאחר השחרור (ציין מקום)?		שם האנייה (אם עלה בדרך הים):	
				הדיניק	
מקומות/מחנות בדרך לארץ ישראל:		שנת העלייה:		שם האנייה (אם עלה בדרך הים):	
מס		1949		הדיניק	

ספר על קורותיך לפני המלחמה.

נולדתי ב-26.10.1934 בסומבור שביגוסלביה. כשהייתי בן 4 אמי נפטרה, ובהיותי בן יחיד, עברתי לגור אצל דודתי, אחות אמי, וילמה אדלר ובעלה. למדתי 3 כיתות בבית הספר היסודי בסומבור שהפכה להיות זומבור כשההונגרים נכנסו לעיר הולדתי ב-1941, ואז המשכתי ללמוד בבית ספר הונגרי.

בסוף שנת 1941 הגרמנים לקחו את אבא למחנות עבודה ומאז לא ראיתי אותו.

ספר על קורותיך בזמן המלחמה

בשנת 1944 כשההונגרים נכנעו לבעלות הברית, הגרמנים נכנסו להונגריה ואספו את כל היהודים. הדוד שהיה קצין בצבא היוגוסלבי נלקח בשבי על ידי הגרמנים. נשארתי עם דודתי בסומבור עד שבאו הגרמנים ולקחו אותנו. הייתי בן 9 כשריכזו אותנו בעיר "ביה" שבהונגריה. שהינו כמה ימים ב"ביה" ולאחר מכן לקחו אותנו לרכבת והעמיסו אותנו על קרונות של סוסים בצפיפות גדולה, והיעד היה אושוויץ. הסבא והסבתא הוריה של אמי, והסבא מצד אבי, 3 דודות ו-3 בנות דודות, ואשתו השנייה של אבא כולנו נדחסנו לקרון של סוסים. בעלות הברית הפגישו את המסילה של הרכבת, והרכבת עקפה ונסעה לאוסטריה, עד מיטלבך שם אמרו לנו, מי שבריא ויוכל לעבוד בחקלאות בכפרים ירד מהרכבת, ומי שלא מסוגל ימשיך הלאה לעבודה קלה יותר – הכוונה היתה לקחת אותם לאושוויץ, אבל אז לא ידענו על כך. הדודה שהיתה אז בת 35 לערך, ברוב חוצפתהף אומץ ליבה ותושייתה, הוציאה את הראש מחלון הרכבת ושאלה את השומר הגרמני. "בתור בן אדם, מה אתה אומר, להשאיר פה או להמשיך" והוא ענה "תעשי הכל כדי להשאיר פה". האנשים ירדו ונעמדו לפני כל הקרונות. אני עברתי עם כל המשפחה ואמרו לי: "אתה לא יכול להשאיר פה". בסלקציה השנייה, דודתי העקשנית לקחה אותי על הידיים ועברנו בין שני קציני אס אס. אחד הקצינים הסתכל עלי וכנראה הזכרתי לו את הבן שלו, כי הייתי בהיר, עם שיער בלונדיני, והוא אמר לדודה ולי לעבור. רצנו מהר מהר פן יתחרט, וכך ניצלנו. מכל המשפחה נשארו רק הדודה ואני, יתר המשפחה נשארה מאחור וגורלם נחרץ. מתוך 3000 איש, הגרמנים ביקשו לקחת 300 איש לעבודה בחקלאות. היינו 301, אני הייתי האחד-כביכול המיותר. מה פתאום יש 301 שאלו אבל לא התעקשו, ואז חילקו אותנו לקבוצות של 30-35 איש וכל קבוצה הופנתה לעבודה בכפר אחר. הגענו לכפר "אלטליכטנוולד". ראש הכפר היה יחסית נחמד ואנושי וקיבל אותנו די יפה. ישנו באורווה וכל בוקר באו החלקאים ולקחו אותנו לעבודה. ראש הכפר אמר לדודתי שאני צריך לצאת לעבודה, כי מי שעבד קיבל אוכל. יצאתי לחרוש, ולהוביל סוסים ועסקתי בכל מיני עבודות קלות שתאמו את גילי, וכך קיבלתי אוכל. ראש הכפר לידינו, היה איש קשה ואכזר והוא הרביץ והעניש את כל מי שהתירשל בעבודה או שלא סיפק את

רצונו. אני לא זוכר כמה זמן הייתי בכפר, אבל כשהרוסים התקרבו, הגרמנים לקחו אותנו לטרזנשטט. מרגע שהגעתי לטרזנשטט ועד שהרוסים באו לשחרר אותנו יש לי בלקאואט, ואני לא זוכר שום דבר. מה שאני כן זוכר, שכל הזמן הייתי רעב.

ספר על קורותיך מתום המלחמה ועד עלייתך לארץ

הרוסים באו לשחרר אותנו, פתחו את דלתות המחנה ונתנו 24 שעות בלבד לצאת מהמקום. מי שרצה ברח. הרבה אנשים התנפלו על האוכל, וגרמו לעצמם בעיות קשות בעיכול ומתו מטיפוס. מגיפת הטיפוס פרצה, ושמו אותנו בהסגר למשך חודשיים. כעבור חודשיים התחלנו לנסוע הביתה ברכבת, דרך ברטיסלבה ובודפשט. הנסיעה ארכה כמה שבועות. במהלך הנסיעה, עברנו לרכבת אחרת שהכילה כלי מלחמה (שלל) ובכדי להסוות אותם מעיני כל, הם פרסו שטיחים פרסיים, וכיסו את השלל. הרוסים הורו לנו לשבת על השטיחים ולא לחטט מה יש מתחתם. עם הרכבת הזו הגענו לבודפשט. בבודפשט הגוינט קיבל אותנו וחילק לנו כסף ואוכל. בשלב הזה ניגש אלינו עיתונאי כדי לראיין אותנו ושאל את דודתי בתמיהה: "איך יכול להיות שהילד הזה נשאר בחיים?" המשכנו בדרכנו והגענו לסומבור. קרובת משפחה שמרה על הבית של דודתי וכך יכולנו לחזור הביתה. אחרי המלחמה בעלה של הדודה חזר מהשבי. אחרי שהתאושש שניהם התחילו לעבוד כשכירים. לפני המלחמה הם היו אנשים אמידים, ובעלי נכסים רבים. היתה להם חווה חקלאית, בית חרושת לכותנה, וממגורה לחיטה, כל הרכוש נלקח ונגנב מהם. הדודים עבדו ואני, ילד בגיל 11, הלכתי ללמוד, בכדי להשלים את לימודי בבית הספר היסודי. בשנת 1949, טיטו נתן אפשרות לעלות לארץ ואיפשר לקחת רכוש, ולכן הדודים אספו חלק מרכושם ונסעו עם קונטיינר. הגענו לספליט ושם עלינו על האוניה "רדיניק" שנשלחה ומומנה על ידי הסוכנות, להבאת עולים בשלושה מחזורי נסיעה מספליט לארץ. אנחנו עלינו במחזור השני.

ספר על חיידך בארץ

כשהגענו ארצה, לקחו אותנו למחנה עולים "שער העלייה", על יד חיפה, ולאחר מכן היינו בבית עולים בהרצליה. הייתי בן 15 כשהתישבנו בבית נקופה. למעשה היינו המייסדים. הדוד הדודה ואני, גיקינו את הכפר וקיבלנו לירה וארבעים ליום. עבדתי בניקוי הכפר, שהיה בעבר כפר ערבי נטוש, ונקרא "בית נקובה". בשנת 1950, התקבלתי להמשך לימודים בבית הספר התיכון מקצועי בירושלים "ברנדייס" וסיימתי שנת לימודים אחת, כי הדוד, אחיה של אמי, הגיע מבוליביה ולקח את כולנו לבוליביה. נשארתי בבוליביה ועבדתי

שם עד שנת 1953, ואז חזרתי ארצה. דודתי סידרה שאתקבל שוב לבית הספר ברנדייס, ושם השלמתי עוד שנתיים לימודים במגמת חרטאות ומכיניקה עדינה. במקביל גרתי בבית נקופה, שם עבדתי בעבודות שונות וכל יום נסעתי לירושלים לסיים את לימודיי.

בשנת 1955, בהיותי בגיל 21 התגייסתי לחיל האויר ושרתתי שנתיים וחצי במקצוע של מכשירנות מטוסים ושם הכרתי את רותי, התחתנו וגרנו בנתניה. חזרנו לבוליביה וגרנו שם 10 שנים, שם נולדו שתי בנותיי ואז חזרנו לארץ. מ-69 עד 84 הייתי שכיר והתמחיתי בכלים לעיבוד שבבי, וב-84 נהייתי עצמאי. הבנות התחתנו ונולדו לנו 5 נכדים.